

Sok hűhó semmiért? Macron kínai útjának mérlege és az EU–Kína kapcsolat jövője

GORECZKY PÉTER

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2025.

Szerző(k):

Goreczky Péter

Lektorálta:

Vass Ágnes

Kulcsár Andrea

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az Intézet weboldalán.

Borítókép forrás: hongkongfp.com

Goreczky Péter, vezető kutató, MKI

SOK HŰHÓ SEMMIÉRT? MACRON KÍNAI ÚTJÁNAK MÉRLEGE ÉS AZ EU-KÍNA KAPCSOLAT JÖVŐJE

Macron elnök kínai látogatása után sem körvonalazódik előrelépés az ukrainai háború megítélése, illetve az európai kereskedelmi deficit csökkentése terén. A francia elnök által Kínával szemben kilátásba helyezett EU-s védővámok olyan károkat okozhatnak, amelyeket az európai gazdaság jelenleg nem engedhet meg magának. A befelé forduló USA és az egyre magabiztosabb Peking között navigálva Brüsszelnek újra kell gondolnia Kína-politikáját.

Emmanuel Macron december 5-én zárta háromnapos kínai útját, amely során immár negyedik alkalommal látogatott el francia elökként az ázsiai országba. A két nemzetet összekötő történelmi szálak, illetve Macron és Hszi Csin-ping személyes jó kapcsolata is minden bizonnyal hozzájárult ahhoz, hogy a francia elnök különleges fogadtatásban részesült. Ritka gesztusként Hszi a program vidéki állomásaira is elkísérte vendégét, ahol helyi egyetemi hallgatók részéről rock sztárokat idéző köszöntésben részesült a francia elnök. Ahogyan ilyenkor lenni szokott, a két államfő hangsúlyozta az együttműködés fontosságát, illetve azt, hogy Kína és Franciaország kapcsolata kulcsfontosságú annak megakadályozásában, hogy a nemzetközi rendszerben a bezárkózás politikája érvényesüljön. Emellett a két fél megállapodott a panda-diplomácia folytatásáról, illetve 12 együttműködési megállapodást írtak alá olyan témákban, mint az öregedő társadalom, vagy az atomenergia.¹ A konkrétumokon túl a találkozóznak szimbolikus és politikai hozadéka is vannak a két fél számára. Macron fogadásával Hszi-nek lehetősége volt megmutatni, hogy Kína partnere azon országoknak, amelyek a kiszámíthatatlan vámpolitikát folytató Egyesült Államok alternatívájaként diverzifikálnák gazdasági kapcsolataikat. Macron pedig a rekordokat döntő hazai népszerűtlenségét próbálhatta valamelyest ellensúlyozni azzal, hogy lehetősége volt a nemzetközi politika alakítójaként és elismert államférfiként mutatkoznia Pekingben.

1 Ania Nussbaum és Colum Murphy, „Macron Urges Xi to Boost Chinese Investment to Shrink Trade Gap,” [Macron több kínai befektetésről és a kereskedelmi hiány csökkentéséről győzködi Hszi-t.] *Bloomberg*, 2025. december 4., <https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-12-04/macron-and-xi-meet-in-beijing-to-discuss-trade-tensions-taiwan>.

A kínai-francia csúcs ugyanakkor nemhogy áttörést, de körvonalazó-dó együttműködést sem hozott a kétoldalú kapcsolatok legfontosabb kérdései, vagyis az ukrainai háború és az aszimmetrikus kereskedelmi viszony terén. Ukrajna kapcsán a kínai elnök gyakorlatilag válasz nélkül hagyta Macron felhívását, - ami az Európai Unió Kínának címzett szokásos kritikája is egyben - hogy Peking lépjen fel erőteljesebben a konfliktus lezárása érdekében. A kínai elnök reakciója – mi szerint Kína támogat minden békére irányuló törekvést - ugyanakkor világosan jelzi, hogy Peking álláspontja a konfliktus kapcsán továbbra sem fog változni. Brüsszel, illetve az EU meghatározó országai gyakorlatilag a konfliktus kirobbanása óta igyekeznek rávenni a kínai vezetést arra, hogy gyakoroljon nyomást Moszkvára a háború befejezése érdekében. Macron ugyan ezúttal nem említette konkrétan Oroszországot, de nyilvánvaló volt, hogy mire gondol. A kérdés elől az elmúlt, csaknem négy évben konzekvensen kitérő kínai megnyilvánulásoknak meg kellene győznie az európai vezetőket arról, hogy Pekingnek nem áll érdekében a jelenleginél aktívabb szerepet játszani a konfliktus lezárásában. Kína érdekeinek ugyanis megfelel egy, a Nyugattal ellenséges Oroszország, amely partnere lehet az alternatív struktúrák építésében.

A találkozó másik érdemi témája, a kereskedelem, amelynek terén szintén nehéz lenne találni olyan megnyilvánulást, ami értékelhető előrelépést jelent. A kihívás egyértelmű, Franciaország kereskedelmi deficitje 2024-ben több mint 46 milliárd eurót ért el², az Európai Unió esetében pedig a mérleg 60%-kal romlott a 2019-es arányokhoz képest.³ A kínai részről elhangzott homályos ígélet, miszerint az ország hajlandó többet importálni a minőségi francia termékekből, aligha lesz trendfordító a francia kereskedelmi deficit alakulására nézve. Pedig Kína a beszűkülő amerikai gazdasági kapcsolat és a lassuló hazai gazdasági növekedés miatt nyitott lenne arra, hogy többet üzleteljen Európával; Franciaország pedig örülne kínai befektetéseknek, vagyis a gazdasági együttműködésben mindkét fél meg tudná találni azt, ami a saját érdekeit szolgálja. Kérdés, hogy ennek van-e realitása, ha megvalósul Macron azon fenyegetése, mely szerint, ha a helyzet nem változik, az EU kénytelen lesz amerikai mintára import vámoakat bevezetni a kínai árukkal szemben. Az USA és Kína kereskedelmi háborúja

2 Harold Thibault és Jordan Pouille, „The significant trade imbalance between France and China,” [jelentős kereskedelmi egyensúlytalanság Franciaország és Kína között,] *Le Monde*, 2025. december 3., https://www.lemonde.fr/en/economy/article/2025/12/03/the-significant-trade-imbalance-between-france-and-china_6748097_19.html.

3 Reuters, „France’s Macron threatens China with tariffs over trade surplus - Les Echos,” [Macron vámoakkal fenyegeti Kínát a kereskedelmi deficit miatt,] 2025. december 7., <https://www.reuters.com/world/china/frances-macron-threatens-china-with-tariffs-over-trade-surplus-les-echos-2025-12-07/>.

annyit mindenképpen bebizonyított, hogy Kína nem ijed meg, hanem saját importvámjainak emelésével, vagy egyéb gazdasági nyomásgyakorló eszközök (például ritka földfémek exportkontrollja) bevetésével válaszol. Ezzel a taktikával pedig sikerült kompromisszumra kényszerítenie az USA-t is, ahogyan ez az október végi dél-koreai Trump-Hszi találkozón bebizonyosodott. Már csak azért sem tűnik jó ötletnek, hogy Brüsszel Washington kottáját átvéve kereskedelmi háborút indítson Kína ellen, mivel az EU lehetőségei a gazdasági nyomásgyakorlásra Kínával szemben korlátozottabbak az USA-hoz képest. Ráadásul a vámháború Kínával pont azt az elszigetelődést erősítené a világ gazdaságában, amelyet Macron szerint a francia-kínai együttműködés akadályozni hivatott. Egy esetleges vámháború esetében az is fontos szempont, hogy az uniós döntéshozatal sokkal nehezebb, mint Washingtoné, a tagállamok érdekei pedig sokszor eltérőek. Ennek volt jó példája, amikor 2024-ben kínai exportját féltve Németország a Kínában gyártott elektromosautók behozatalára kivetendő vámok ellen szavazott, míg Franciaország mellett. Végezetül pedig a mikrochipgyártó Nexperia hollandiai telephelyének októberi „államosítását”⁴ követő pekingi retorzió megmutatta, hogy Kína olyan mértékben meghatározó a globális értékláncokban, hogy Európa rövid távon nem tud komoly károk nélkül leválni róla. Már pedig erősen kérdéses, hogy az ipari versenyképességi válsággal, a transzatlanti kapcsolat újra definiálásával és az ukrajnai háború hatásaival küzdő Európa gazdasága megengedheti-e magának ezeket a károkat. Mindezeket végig gondolva egyáltalán nem kizárt, hogy a francia elnök blöffölt, amikor kilátásba helyezte, hogy az EU amerikai mintára vámokkal fogja védeni piacát a kínai áruk-tól.

A Kínával szembeni amerikai vámpolitika másolásával való fenyegetés minden esetre ráirányítja a figyelmet arra, hogy Brüsszel továbbra sem találja a helyes stratégiáit az USA-Kína rivalizálás közepette. Egyrésztől nem szabad elfelejteni, hogy Európa kapcsolata az Egyesült Államokkal a biztonsági, gazdasági, intézményi és kulturális dimenzióknak köszönhetően sokkal mélyebb és összetettebb, mint a Kínával való viszony, amely elsősorban a gazdaság területére terjed ki. Ezért, ha Európa kapcsolata az USA-val és Kínával egyszerre válik feszültté, akkor Brüsszel „ösztönösen” Washingtonhoz próbál igazodni. Ugyanakkor a transzatlanti kapcsolat átalakulóban van, és pont a már említett

4 Osmond Chia, „Dutch government takes control of China-owned chip firm,” [A holland kormány átveszi a kínai tulajdonú chipgyártó irányítását.] 2025. október 14., <https://www.bbc.com/news/articles/ckgk-2lmgOvo>.

Nexperia-ügy mutatta meg, hogy ha Európa feltétel nélkül igazodik Washington technológiai háborúban diktált szabályaihoz, akkor elveszítheti önállóságát ezen a téren, és könnyen előfordulhat, hogy az USA és Kína gazdasági rivalizálásában harmadik félként a legrövidebbet húzza. Ugyanakkor az sem véletlen, hogy az EU és Kína kapcsolata évek óta lejtmenetben van, a beruházási egyezményről szóló 2020 decemberi elvi megállapodás óta ugyanis egyik fél sem tudott olyan ajánlattal előrukkolni, ami érdemi előrelépést jelentett volna a kapcsolat kritikus területein. Ráadásul Kína egyre magabiztosabbá válik annak köszönhetően, hogy nem kényszerült térdre az USA-val folytatott kereskedelmi háborúban, a Trumpgal október végén kötött kereskedelmi „fegyverszünet” pedig erősíti a tárgyalópozícióját az EU felé is. Az Európától részben elforduló Washington és az egyre magabiztosabb Peking között állva Brüsszelnek újra kell gondolnia Kína-politikáját, mivel az elmúlt évek egyetlen területen sem hoztak érdemi eredményt. Brüsszelnek egyrészt be kell látnia, hogy Peking nem fog változtatni Moszkvával való viszonyán, és így a kínai nyomásgyakorlás állandó követelésével értelmetlen megterhelni az amúgy sem könnyű EU-Kína kapcsolatot. A nagyhatalmi sakkjátszmában útját kereső Európának pedig hosszútávon arra kell törekednie, hogy egyrészt megőrizzen egy szoros transzatlanti együttműködést, másrészt, hogy az ukrajnai háború remélt lezárását követően valamiféle fenntartható biztonsági viszonyt tudjon kialakítani Oroszországgal, harmadrészt pedig, hogy olyan, termékeny kapcsolatot építsen ki Kínával, ami erősíti a multipolaritást a világban. A jó hír az, hogy valójában a három célkitűzés egyikénél sem ütköznek az EU és Kína érdekei. A rossz hír pedig, hogy a sikeres megvalósítás a háromszög másik két szereplőjének stratégiájától is függ. Az EU esetében ugyanakkor már az is előrelépést jelentene, ha világos stratégia mentén próbálna navigálni az USA és Kína hatalmi versengése közepette.

**MAGYAR
KÜLÜGYI
INTÉZET**